

Ess de două ori în septemana: Joi și Dominec'a;
fra candu va prelinde importanță materielor,
va eși de trei s'eu de patru ori în septemana.

Prețulu de prenumerațiune

pentru Austria:	
pe anu întregu	8 fl. v. a.
„ diumetate de anu	4 „ „ „
„ patrariu	2 „ „ „
pentru România și străinătate:	
„ anu întregu	12 fl.
„ diumetate de anu	6 „

ALBINA

Prenumeratiuni se facu la toti d'el corespondinti ai nostri, si de-a dreptulu la Redactiune Stationsgasse Nr. 1, unde sunt a se adresa ai corespondintiele, ce privecu Redactiunea, administratiunea s'eu expeditiunea; cate vor fi nefrancate, nu se vor primi: era cele anonime nu se vor publica.

Pentru anuntia si alte comunicatiuni de interesu privat — se raspunde cate 7 cr. de linia; repetitiile se facu cu pretiu scadutu. Prețulu timbrului cato 30 cr. pentru una data se antecipa.

Pesta, in 15 fauru n. 1871.

Vorbira mu mai de unadi despre noii ministri ai Cislaitanici; sentintia noastră trebuie se fia fostu adeverata, căci de atunci in coci totu asemenea a sentintio cetiramu prin tote foile nepreo cupate.

Astadi am ave se vorbimu despre noii ministri magiari, a nume despre dnu Vilh. Tóth, numitu in loculu greu morbosului Rainer, la interne, si T. Pauler, numitu in loculu reposatului b. Eötvös, la cultu si instructiunea publica. Ne-am antecipatu in sa de multu sentintia; am spusu că — n'avemu cauza d'a ne asteptă, sub sistem'a si partit'a domnitória, la nici unu bine. Ar fi unu lucru si odiosu si de prisosu a mai motivă acest'a pre largu. Cetitoriloru nostri cari dora astadi, candu numele persónelor sunt cunoscutu, ar pofti se ni cunosca opiniunea despre ele specialu, li spunemu pre scurtu: *dlu Tóth Vilmos*, judecandu dupa portarea sa de pan'acuma facia cu noi si cu natiunitatilo nemagiare in generalu, de buna s'ema va fi pentru noi mai reu decâtu predecesorulu seu Rainer, — er dlu dr. Pauler, alu carui trecutu ca profesore la Universitate, nu ni-lu aréta frivolu nici in fapte, nici in arguminte si principia, nu pôte se fia pentru noi mai reu decâtu predecesorulu seu Kótvös.

Lumea liberala straina ié denumirea ambiloru noii ministri de probe invederate, cumca plutimu spre reactiune. Am ajunsu sub vérg'a culturai si dresurei magiare — a nu ni mai pasă nici de acest'a.

Dar schimbările in ministeriale noastre, dupa tote semnele, nu s'au terminatu. Se sustiene din dia in dia totu cu mai multa firmitate faim'a, ca contele *Andrássy* curendu va ave se inlocuiesca pre contele *Beust*, carele va primi de mangaiere cutare ambasada grasa. Cine va fi urmatoriulu dlui c. *Andrássy*? — *Lonyay* s'eu b. *Sennyey*, seu contele *Ferd. Zichy*, s'eu altu-careva bunu instrumentu magiaru, — nu ni batemu capulu a ghici, si nu potemu de cătu se repetimu si aci că — n'avemu cauza, n'avemu motivu d'a speră vr'unu omu a lui Ddiu, vr'unulu cu mima si pricepere si pentru noi, pentru interesele, lipsele, dorerile noastre. Austro-Ungaria, asiá se vede, că nu mai vré, s'eu nu mai pôte se raspunda naturalei si ratiunabilei chiamari a unui statu, detorintiei d'a inaintă cultur'a, prosperitatea, fericirea tuturoru popóraloru din sinulu ei. —

Senatulul imperiale, parlamentulu Cislaitanici este convocatu la siedintia ordinaria pre 20 fauru. Nemtii clicei centraliste si dualiste facu multu scomotu in publicistica contr'a noului Ministeriu de dincolo, pana si dlui Bismark lu denunciaru, ca pre unulu ne-amicu Germaniei; totusi o spunu din capulu loculu, că in parlamentu i vor votă bugetulu, pentru a nu provocă din adinsu disolvarea senatului imperiale, in alu carui locu apoi prin influinti'a nuoiloru ómeni de la putere, de buna s'ema s'ar adună o adunare cu totul de alta facia! — Ast-feliu este constitutiunismulu nostru, vai de elu. —

Viena de dominec'a trecuta este cercetata d'o mare calamitate publica; imflandu-se apele Dunarei de odata strordinarmente, pornira ghiati'a de susu, a carei o parte mare fu isbita pre canalulu ce curge prin Viena si causă o varsare cumplita, cum nu s'a mai pomenitu, carea inecă vre-o 7—8 suburoii, mai cumplitu Leopoldinulu, Rossaulu, Brigittena, facendu daune de milliöne! Pe-

riciulu nici pana astadi nu este delaturatu, căci frigulu celu mare impedece scurgerea prompta a undeloru sisloiloru. —

Din nefericit'a Francia nu ni sosescu de cătu sciri nefavorabili. Gambetta jace reu morbosu. Poporulu, fora conducere energica si onesta, a alesu in constituanta o multime de ómeni slabi si acum prin manifestatiuni publice vré se li insufe spiritu si vertute! Siedintiele constituantei s'au inceputu, dar faci'alu este — caotica. Republicanii adeverati sunt in minoritate.

Gaverniulu pentru aperiarea tierii prin Jules Favre si-a depusu mandatulu in manele constituantei, insinuandu reportu detaiatu despre intréga activitatea sa si cerandu nuou mandatu formale pentru d'a continuă pertractarile de pace. Pana la deslegarea acestei cestiuni, membrii gaverniului provisoriu remanu in functiune.

Garibaldi inea s'a infacisiatu si si-a ocupatu loculu in constituanta, dar sculandu-se elu se vorbésca, s'a escatu unu mare tumultu; telegramele ni spuun numai că galeriele cereau se fia ascultatu, se vede in sa că dnii deputati nu dorian a-lu ascultă; destulu că presiedintele a trebuitu se redice siedintia. Garibaldi in urmare si-a depusu mandatele. —

In Romania, dupa scirile private si dupa tonulu foiloru mari, asiá se mpare că bun'a intelegere cu Domnitóriu Carolu incepe a se restabili.

Telegrame din Londra ni anuntia, că Conferinti'a diplomatica a poteriloru mari continua a lucră, si si-a estinsu ingrigirea si a supr'a altoru obiepte ce nu se tienu strinsu de cestiunea Marei-negre.

Fóia „Standard“ din Londra ni spune ca unu ce positivu, că conferinti'a se va ocupa si de cestiunea romana. Sub cestiunea romana, diplomatii vréu a fi intielésa cestiunea constitutiunei din Romania, spre scopulu d'a domoli spiritele si d'a face posibilu o guvernare regulata, pacica, si astfelu d'a ascură Tronulu si Dinasti'a.

A multumí, si multumindu a domoli spiritele in Romania si la Romani preste totu, dupa noi este pré usioru; dar ne tememu că nu conferinti'a diplomatiloru va fi cea chiamata si calificata pentru acest'a.

Cine va scóte pre Romani din ghiarele strainiloru ce-i sfasia si sugruma; cine ii va scapă de impularile nemtiesci, unguresci, turcesci, serbesci si muscalesci, si medularile aculuiasi corpu, facute de Ddiu si de istoria pentru unu scopu alu loru propriu, dar dismembrate prin intriga si fórtia straina, le va coadună si impreună si restitui destinatiunei loru naturale: acel'a in adeveru va deslegă cestiunea romana, va linisce spiritele pre totu teritoriulu Daciei Traiane si va ascură in mediloculu loru, ca 'n sinulu lui Avraamu, Tronulu si Dinasti'a.

Ori ce altfeliu de deslegare — este numai o sinamagire, si pôte se fia astadi numai fórtie fórtie provisoria. —

Detorinti'a noastră contra Francia in momentu.

Franci'a, si cu ea ilustr'a noastră sora, natiunea franceca, prin peccatele domnitóriloru si conducatoriloru sei perfidi, cutropita de órde straine immense, in butulu tuturoru celoru mai eroice incedari a poteriloru sale, dupa ce sacrificariuri de sange alu fiiloru sei bravi, parasa de tota lumea, trebui se ingenunchie naintea invingatoriului brutalu, carele prin medilóce fisice mai numerosu si mai

calificate, o supuse materialmente, fora in sa se fia in stare d'a o devinge, cu-ceri séu nimici spiritualmente.

Franci'a — in principiale ei sublime, in conceptiunife ei marotie, in faptele ei gloriose — mare a fostu, mare si admirata este, mare si laudata va fi, pre cătu timpu vor existe pre pamentu ómeni cu memoria si consciintia si demnitate omenésca!

Dar crudimea invingatoriului fisicu, tocmai pentru că ea este mare, tinde a o dripi si batjocuri mai aspru; poft'a lui bruta de resbunare se impintina prin invidi'a marime si gloriei ei morale! Tota lovitura in sa ce se indrépta a supra ei, isbesce si trebuie se dóra aduncu si amaru pre tote popórale ce stau pre aceeaasi base morale, ce simpatisédia cu ea si tindu la libertate casi ea. D' aci se pôte splică si pricepe dorerea, nefericirea noastră a Romaniloru pentru caderea Franciei; d'aci manifestatiunile de compatimire ale mai tuturoru popóraloru injugate si asuprite; d' aci neliniscirea comuna si generala a spireteloru pentru invingerea armelor germane.

Noi Romanii, sub timpulu decurge-rei resbelului, cu tota consecinti'a, ne'ntreruptu si pretotindenii, cu voce inalta si prin tote posibilile sacrificia ni-am aretatu amórea catra Francia si alipirea catra natiunea franceca. Fratii nostri din Romania libera au mersu intru manifestarea simpatiei loru pan' acelu, incātu ajunsera in conflictu chiar anrigu cu dinasti'a loru!

Dar — facia cu situatiunea de astadi a Franciei, deca ne intrebamu, că óro barbati si popórale simpatisatórie cu ea — in generalu, si Romanii in specialu, si-au facutu in deplinu tota detorinti'a? — séu că mai au ceva de facutu? — atncei voce mintei si a inimei, sentiulu onórei si alu umanitatei ni dau celu mai respicatu respunsu: că — pre cătu timpu Francia este amerintiata in integritatea sa, in libertatea si bunastarea sa, pre cătu timpu o putere straina si dusimana o tiene si o sugruma in ghiarele sale, — detorinti'a popóraloru simpatisatórie cu ea in generalu, si detorinti'a Romaniloru inruditi descámitu, este si trebuie se fia, a se socoti ne'ncetatu, a combină totu felulu de planuri, a incercă, a miscă si a face totu ce se pôte si ce se impare calificatu d'a-i usturá sórdea, d'a-i aduce macar cătu de putienu ajutoriu, cătu de mica mangaiere.

De acestu sentiu si cugetu condusi barbati amintitorulu popóra din a noastră monarchia de pretotindenii, in acestu momentu s'au socotitu si au alatu cu scopu, si au recomandatutu tuturoru celoru ce asculta de ei, a pune in lucrare petitiuni catra Tronu, s'eu catra parlamentu, si a nume catra diet'a unguresca; petitiuni, cari subscrise de cătu mai multi, subscrise de comunitati si societati, subscrise de carturari si necarturari, se sprimo de o parte neliniscirea generala pentru caderea si maltratarea Franciei, ér d'alta parte temerea de abusu de putere a invingatoriului nemiú, si se c'era, ca Regimulu se fia indrumatu si insarcinatu, a staru cu tote medilócele, ca conditiunile de pace, pre care invingatoriulu nemiú este se le puna Franciei, se nu fia barbare, se nu cuprinda s'eu atientésca rumperea si ruinarea materiala a Franciei, se nu vateme dreptulu publicu si dreptulu naturalu inmascutu alu popóraloru!

Cu unu cuventu, vorb'a este, ca in seclulu nostru, se nu se restabilésca si puna in aplicare barbarulu dreptulu alu

pumnului, adeca alu celui mai tare; nu se desparta si anecdie o tierie provincia séu macar numai o partie provincia — fora voia séu chiar c'ra protestulu poporatiunei ei; se nu s'accedie popórale ca o turma de vite: — se se respecte dreptulu publicu alu atiloru si mai presusu de tote — dreptulu de libera dispunere de sine alu popóraloru.

Petitiuni de acestu cuprissu cercula priu tote partile, in tote libele, si se subscriu de micu si mare, c' milie, si se innainta unde suna ele.

Astfeliu de petitiuni, din dóue parti se tramitu si respalescu si printre Romani. In Viena s'a constituitu unu comitetu romanu ce lucra intr' acésta cauza; acel'a framite esemplarie de astfeliu de petitiuni, adresate Maiestatei Sale Imperatoriului; in Pesta acésta cauza a luat'o in mana Clubulu deputatiloru natiunali, si petitiunile emanate de aici suna catra Casa reprezentativa a Dietei unguresci. Ambele formularie sunt in fondu séu essintia identice.

Petitiunea din Viena este destinata a nume pentru acele parti ale natiunei romane din Monarchia, cari nu apartienu la Diet'a unguresca; petitiunea din Pesta tiene socóta de forma si usulu constitutiunale si se recomanda cu totu deadinsulu partiloru reprezentate in Diet'a din Pesta.

Fiindu scopulu si cuprinsulu acestoru petitiuni loialu si legalu, si fiindu dreptulu d'a petitiuná unu dreptu cardinalu ala constitutiunoi noastre, este pré invederatu că — pre cum nimeniu nu pôte so fia iertatu a silii pre cine-va se subscrice aceste petitiuni, totu asemenea nimeniu nu este iertatu se impedece pre cine-va d'a le subscrice.

Petitiunile subscrise, — subscrise de comunitatile noastre, de totu felulu de corporatiuni si asociatiuni ale noastre, de barbati nostri publici si privati fora descliniere, cele de forma prima se se inainte dlui B. G. Popoviciu, comisionariu in Viena; ér celo de a dóua forma se se tramita catra care-va deputatu dietale la Pesta, pentru ca se fia prezentate Dietei.

Dorinti'a noastră este ca subscririle se se faca cătu mai numerosu si cătu mai in graba. —

In fine, intrebarea — că óre aceste petitiuni vor cupeni ceva naintea Monarchului si a Dietei? si că óre dlu conte Bismark si Imperatorele Wilhelmu vor vré se puna ceva temeiu pre vocea poporului? — noi nu vom desbata-o asta data; nóue ni ajunge a sei, că popóralu si-au redicatu vocea si si-au facutu si asta data detorinti'a; — voce popóraloru, din convingere si cu seriositate pronunciată, este voce lui Ddiu; ori cine o descorsidora, curendu séu atardiulu va fi pedepsit!

In caus'a colectelor pentru francesi.

Suntemu detori a dá Onoratiului nostru Publicu, conformu promisiunici noastre, urnatóriele acte:

Adres'a Redactiunei Albinei

Catra Dlu V.-Consulu alu Republicii franceca Emiliu Picot, in Viena, Opernring nr. 5.; prin carea s'au inaintatu spre destinatiunea loru colectele pentru nefericitiu francesi.

Pesta, in 3/15 ianuaru 1871.

Domnule V.-Consulu!

Avendu tericirea d'a Ve cunosce ca pe unulu carele de mai multi ani ni studiati si cultivati limb'a si natiunitatea romana cu o placere, o seriositate si unu succesu, ce pururi am admiratu: mi iéu libertate a me adresa DVóstre intr'o cauza sacra, rezultatu alu sen-

tiemintelor natiunii romane pentru nobilă DVóstre natiune si patria franceza, in nefericirea lor de astadi; o causa in carea, sum convinsu, ca nimene altu mi-ar poté fi mai bunu medilocitoriu si interprete.

Vi este cunoscutu, Dle Consulu, ca o parte considerabila a natiunii Romaniloru dacici, intr'unu numeru ce trece preste *trei milioane de suflete*, apartiene politicaminte Austro-Ungariei; de asemenea Vi e cunoscutu ca acestu poporu, ce compune maioritaea absoluta in Transilvania, Banatu, Bucovina si in partile Crisiane, precum si ale Marmatiei din Ungaria, de secolu este despoiatu de dreptulu d'a formá unu faptoare blicu de statu, d'a dispune elu de sine si de sale in favorea sa, — ei este impilatu si utat, fora tóta restringerea, de elemente stra, prin maiestria domnitórie, — asteliu incát, pana si dreptulu de cultura si dezvoltare i este adusu si paralisatu chiar prin legile de statu, si cari maioritaea maiestria a parlamentului croiesce si decreta dupa puru interesulu rasi, s'eu clici domnitórie.

Prin áesta sistema impilatória secularia s'a adusu popuru romanu pre totu teritoriulu Austro-Ungariei „la sépa de lemn”, cum dice proverbiulu nostri; incátu intru tóta a scapatu; numai ca: *inim'a romana i-a ramasu intréga, intacta*. Si inim'a lui romana „de la vladica si pana la opincea”, nici candu nu s'a manifestatu cu voce atáta de sonora, ca astadi in timpulu grelelor cercari si desastrea ale Franciei!

Natiunea romana, Dle Consulu, in vederea nefericirii si suferintelor Franciei — a uitatu ale sale proprie mái de lipse si suferintie, si se fiti convinsu Dle Consulu ca — déca ea ar fi stepan'a sortii sale, fora tóta esitarea si-ar fi datu celu mai bunu alu seu sange intru ajutoriu natiunii franceze, adoratoie sale sorori, anchirei sale de credintia si sperantia pentru unu viitoriu mai ferice.

Dar injugatu, impilatu si despoiatu cum este Romanulu in acésta patria strabuna a sa, la provocarea facuta prin diariulu „Albina”, ce astadi stá sub a mea conducere, — pentru a-si documentá sentiemintele inimei sale, din tóta serac'ia sa a acursu cu denariulu seu spre usurarea, in unu gradu macar cátu de micu, a legiúnelor de lipse ce incungiura astadi pe bravii fii ai Franciei, in eroic'a admirabil'a loru aporare natiunale contr'a invasiunii.

DVóstra Dle Consulu, pre carele suntemu mandri d'a Ve numará intre abonentii si cei mai diliginti cetitori ai fóiéi nóstre, de siguru ati observatu in ce spiritu, cu ce amóre si pie ofitari a venit u popuru nostru a-si oferí denariulu seu pentru suferitórii franciesi.

Mi permitu a provocá la numerulu 96 alu Albinei de an. tr. in carole s'au publicatu primele oferte dimpreuna cu corespondintia de care au fostu ele insocite, si Ve asecuru, Dle Consulu, ca mai tóte cáte urmara d'atunci incóci resuflau, acelasi spiritulu, aceeasi amóre.

Resultatulu colectorulu publicatu in „Albina” pana inclusive in numerulu 1. alu anululu curente — este o suma de: 1029 fl. 20 cr. v. a. 170 1/2 franci in moneta sunatória franceza, 1 taloru reuniunale si 3 duodiecieri in argintu.

Acésta suma intréga am onóre a Vi o transmite cu rogarea, ca — fiindu ea destinata in generalu pentru ajutorirea francesiloru nefericiti prin rebelu, se dispuneti de ea dupa cum in contielegere cu consulatulu din Viena alu Republicei franceze Vetí affá mai cu cale si de rebuintia, si la timpulu seu se faceti aretarea necesaria catra Regimulu Franciei, si totu de data pe fidelulu interprete alu sentiemintelo-u poporulu romanu din partile Daciei ce astadi politicaminte apartienu la Austro-Ungaria.

Cu cea mai respectuósa consideratiune Alu DVóstre aduncu stimatoriu Vincentiu Babesiu, m. p.

Responsulu:

Dsate dlui V. Babesiu, deputatu dietale si editoriu alu diariului Albina scl. scl. in Pesta.

Viena, in 8/20 ianuaru 1871.

Pré stimate Domnule!

Am primitu, impreuna cu sum'a culésa de diariulu „Albina”, scrisórea de care DVóstra ati binevoitu a o insoci. Este pentru mine o placuta detoria d'a Vi esprime, nu in numele meu, ca simplu cetatiénu, ci in numele Republicei franceze multumirile mele cele mai sincere pentru iniciativ'a ce o ati luat. Romanii,

(va se dica Romanii de din cóciá Carpatiloru,) coi mai multi nu sunt favorisati de fortuna, si pentru acésta meritulu loru este cu atáta mai mare, candu vinu intr'ajutoriu fratiloru nostri patimitori a nume celoru prisionieri in Germania. Crucerulu seraciloru are unu pretiu mai mare decátu milliónele bogatiloru; pretiulu unu daru este numai dupa sentiemintele ce l'au inspiratu.

Am vediatu in Francia cu o adevérata emotiune subscriptiunile deschise in tóta Europa, si cu deosebire in Ungaria, spre a ajutorá victimele rebelului actualu. Avemu se facemu totu spre a stringe din ce in ce mai multu legamintele fraternitatii si de solidaritate ce unescu popórale unele cu altele. Astadi ne-a parasitu succesulu; suferintelo nóstre sunt infricosiate; sengur'a mangaiere esté pentru noi de a spe á si de a vedé simpatiile, pe cari popórale le-au conceputu pentru lupt'a nóstra. Romanii ni-au datu testimonie de amicitia loru; potu fi siguri ca, déca vor veni dile mai bune, vor secerá aceea ce au semenatu, si ca si noi li vom dá dovedi de recunoscintia nóstra.

Caus'a ce o aperámu astadi nu este caus'a unei tieri, a unu poporu; interesele ce sunt in lupta sunt mai inalte decátu interesole unei natiunii; se póte dice ca sórtea omenimei intregi este pusa pe tapetu, celu mai putienu pentru unu seclu. Se punemu odata, ca Francia este biruita, este butujocurita pana in cea de pe urma extremitate, ca violintia brutala, barbaria si minciun'a, iéu loculu justitiei si alu dreptului, — nu este sengura Franci'a carea va avé se suferé regimulu de feru si de sange, la care va fi supusa de catra necuviosulu invingatoriu: tóta Europa, tóta lumea ilu va suferí. Nu va fi unu unghiu de pamentu, unde se fia omulu cu potintia d'a trai liberu; pretotindenia si pe ani indelungati vom vedé opresiunea si despotismulu. Reactiunea va fi cu atátu mai teribila, cu cátu seclulu nostru a facutu mai mari progrese pre campulu ideiloru liberale. Si in mediloculu prostratiunii generale póte ca va fi Franci'a tier'a ce va patí celu mai putienu. Ea va sci se reparedie intr'unu scurtu timpu perderile ei cele materiali; ea si va zidi nóue cetati si nóue case, si, déca va avé se planga pe multi din fiii ei cei mai generosi si mai devoti, i va remané laud'a de a fi luptatu pentru unu principiu, de a fi resistatu pre cátu erá in putiune de a resiste.

Dara ce va dice restulu lumii? Acei ce dirigesera afacerile popóraloru europene, cum vor poté ei se spele rusinea de care se acoperu ei, si acoperu popórale a caroru guvernulu li-a fostu incredintiatu? Si cum se nu fia in inim'a tuturoru unu sentiementu de dorere, cum nu s'ar cere socóta de la guvernole, cari nu cunoscu altu-ceva decátu o politica egoista, o politica personala, si cari vor se domnésca a sup'ra unei ciurde de sclavi.

Franci'a seie bine ca n'are ce sperá din partea guvernoloru; insa are sperantia, are credintia in popóra. Ómenii, alu caroru sentiu moralu nu s'a alteratu prin influintia despotismulu, intielegu bine ca luptámu d'odata, pentru noi si pentru densii, si nu ne indoimu a ne adresá la densii, fiindu siguri de simpatia si de amicitia loru. Spre a aretá ca Franci'a si-a meritatu aceste simpatii, va fi destulu a vedé ce felu de rola a jecatu ea pana aci in Europa. Sub tóte formele de guvernulu, Franci'a a representatu, intre cele lalte natiunii, nisce principia mari, pe cari nu le-a parasitu nici odata; ea totdeun'a a aporatu dreptatea, a mantientu tractatele. Ce s'a potrecutu insa, candu Franci'a s'a privitu batuta si s'a potutu batujocóri fora primejdia? Atunci nu a mai fostu unu dreptu publicu in Europa. Unulu dupa altulu s'au denunciatu tractatele cele mai sante, tractatulu de Parisu, tractatulu de Londra, tractatulu de Praga, si denunciarea s'a facutu de catra partea cea obligata, intr'unu chipu celu mai brutatu.

Póte ca tractatele ce s'au denunciatu au fostu rele, póte ar fi fostu mai bine de a le modificá, de a le anulá, dara trebuiá ca acésto modificari s'eu acésta anulare se fia facuta cu formele usitate. Déca cancelarii imperatesci ar fi ómeni ca alti ómeni, nu ar fi primitu cu indiferintia o violare de dreptu, care in relatiunile vietii privat' s'ar privi de crima. In locu de a observá pasivitate, ei avean o ocaziune frumósa de a-si ilustrá numele, dechiarandu-se de urmatorii Franciei, ca mantionetorii tractatelor. Dara de ce se vorbimu de principia cu ómeni cari traiescu de pe o di pe alt'a, si pentru cari

politica nu este nimicu de cátu artea de a gasi espediente.

Ceea-ce cancelarii nu au intielesu, vor intielege popórale. Ele nu vor nitá ca in Francia s'au nascútu ideile libertatii, de la cari potemu numai se sperámu astadi salutea tuturoru. Republic'a din 1870 trebeu se fia insufletita de acele-si principia ce s'au proclamatu de optu dieci de ani si mai bine; trebeu se desradecine die traditiunile cari sub numele de dreptu divin, séu de dreptu alu concistei, amenintia in fiecare momentu indej endintia natiuniloru. Recunóscemu fie-carui poporu dreptulu d'a se pronúciá a sup'ra sortii sale, d'a dispune elu insni de sine. Acésta este, dupa noi, unu dreptu fundamentalu pentru natiuni, precum si pentru individi, unu dreptu ce nu se póte denegá si pe care violintiele unu Bismark nu-lu vor isgoni de pe pamentu. Scopulu supremu alu silintiloru nóstre este de a stabili intre popóra aceea solidaritate, fora de care civilizatiunea este numai o vorba.

Este timpu, mi se pare, se repudiámu astadi doctrina barbara, in a carei nume nisce natiuni se dicu mai culte, mai inalte, si vor se domnésca a sup'ra celoralalte. Déca este adevératu ca sunt natiuni mai inalte de cátu celoralalte, ele vor domni chiar prin virtutile loru. Infiuintia morala va inlocui poterea brutala.

Vedu cu placere deosebita, ca reprezentantii natiunii romane, din cóci si din colo de Carpati, impartasiescu ideile ce le avemu noi, si, cu o sinceritate pe care cancelarii regesci nu o au, nu se temu de a le esprime. Prin acésta dovedescu Romanii inca odata ca acusarile adversariloru lor sunt lipsite cu totul de fundamentu si ca si poporulu lor are dreptulu de a-si avé loculu in federatiunea européna.

Primiti, stimate Domnule, pe langa multumirile nóstre cele mai sincere atátu pentru DVóstra cátu si pentru cetitorii Albinei, incredintiarea pré distinséi consideratiuni, cu care sum —

Alu DVóstre pré aplicatu Picot m. p.

P. S. Am versatu la casa societatii internationale pentru ajutorarea francesiloru banii culési de Redactiunea Albinei, si am onóre de a Vi tramite adevérantia de primire a dlui

(NB! Acésta adevérantia cu datulu de 17 ian. a. c. nr. 459 suna despre: 1029 fl. 20 cr. v. a.; 170 franci si 50 c. in moneta sunatória, 1 tal. reun. si 3 duodiecieri. — Red.)

Diet'a Ungariei.

Siedintia casei reprezentantiloru din 9 febr.

Se deschide la 11 óre de vicepresiedintele Bélu Perczel. Dupa autenticarea protocolulu se ió la cunoscintia invitarea comunei israelite din Posta la serviciulu dumnediescu ce se va tiené in aducerea aminte a reposatulu ministru Eötvös, si se insinua petitiunile intrate.

Referintele comis. verificatórie Ordódy anuncia verificarea dep. din cerculu Fülek I. Pulszky, carele se aviséza sectiunei a V.

Ministru de comunicatiune Gorove raspunde la interelarile facute de E. Huszár si S. Vukovics in caus'a esundariloru din comitatele Temisiu si Torontalu, dicendu, ca regimulu indata dupa scirile primite despre aceste intemplari a cerutu de la inginerulu supremu alu acelor comitate raportu detaiatu si a tramisu unu barbatu competentu la loculu intemplariu, ca se se convinga si se faca regimulu propunerile necesarie de regulare. Tóte referatele, dice ministru, consuma intr'aceea, ca apele Temisiu, Bega, Berettyo si Berzava trebeu regulate de odata si dupa unu planu sistematicu Spre acésta scopu regimulu a tramisu anumitu unu comisariu, barbatu de specialitate. Mesurile necesarie se vor pune in lucrare cu intiel'a ce va concede bugetulu.

Si Vukovics si Huszár se dechiaru multumiti cu responsulu, carele se si ió la cunoscintia.

Presiedintele Somssich primesce presidiulu si cas'a trece la ordinea dilei, continuandu desbaterea asup'ra bugetulu pentru ministeriulu de justitia.

E. Hodossy apera ministeriulu in contr'a atacuriloru lui Dietrich si continua apoi dicendu, ca pentru o justitia buna se receru legi juridice bune si judecatori de ómenia, speciali si independenti; independenti insa nu potu fi cu léfa de 700—800 fl. pe anu, de aceea se li se mbunetatesca salariile si se se codifice legi, ca se seie judecatoriulu acuratu, dupa care

lege se judece. Primesce bugetulu de basa pentru desbaterea speciala. (Aplause din drépt'a).

Joh. Vaida dorece a se sustiené legile cele vechi ale Ungariei, si in locu de a perde timpulu cu codificarea de legi nóue luate din tieri streine mai bine se cauto regimulu a face din Ungaria o tier'a de adevérata cultura. Nu primesce bugetulu de basa pentru desbaterea speciala.

K. Tisza dice, ca Hodossy a aruncatu manus'a si elu o redica. Se vede, continua oratoriu, ca H. a vorbitu mai multu ca advocatu decátu ca deputatu, candu a disu ca e coresponditoriu si bine a se alaturá la ordinatiuni si traducerea germana. Acésta este o subordinare a Ungariei. Nedependintia judecatoriloru nu trebeu cautata in bani, in lefe, ci in morala, si regimulu tocmai in acésta privintia ar trebui se se siléca a face pe dirigatori independenti. Mai departe H. dice, ca oppositiunea la tóta ocaziunea consuma timpu cu discutiunea cestiuniloru de statu. Acésta i aduce aminte, dice oratoriu, de hotiulu, carele fugindu de urmatoriu, stáiga: *tieneti-lu! tieneti-lu!* tocmai H. a adusu cestiunea politica, si asiá trebeu se-i placa a fi urmaritu pe acestu terenu. Daca aterná numai de la oppositiune, astadi legile urbariale ar fi finite; si dacá nu sunt, numai majoritatea e de vina. Stang'a a postpusu cestiunea de cultura celei de esistencia, cáci o pretinde natura lucrului. In fine invinuesce pe regimu ca nici acele legi de justitia nu le-a esecutatu cari le-a votatu casa; provóca deci se lucre cu zelu si consciintia. (Aplause in stang'a).

E. Stanescu afla ca numerulu officiantiloru din centru este pré mare si ca regimulu la denumirea judecatoriloru este partialu, spunendu, ca cunóscé judecatori, cari nici n'au absolvatu studiile juridice. Mai cu sama portarea regimulu facia cu rationalitate nu mai e de suferitu. Judecatorii nici nu pricepu limb'a poporulu, ba unii judi cercuali inapoiáza actele dacá — sunt scrise intr'alta limba, asiá d. e. celu din Lipova. Amintesce proverbiulu: „*justitia regnorum fundamentum*.”

Berzenczey: ataca pre Stanescu imputandu-i ca aduce casuri ce nu apartienu aici si spunendu-i ca Romanii n'au cuventu d'a se plango ca nu se respecta la denumiri; cáci ei si diaristica loru s'au pronúciatu contra primirei de dirigatori de statu.

S. Borlea: Raspunde ageru lui Berzenczey. (A se vedé cuventarca intréga mai in diosu.)

Ministru Gorove ié cuventulu si se apera in contr'a atacuriloru antivorbitoriloru, inaltandu activitatea regimulu pana la ceriu. In fine se róga ca cas'a se priméca bugetulu.

La 2 1/4 siedintia se redica.

Siedintia casei reprezentant. din 10 febr 1871.

Se deschide la 10 óre de presiedintele Somssich, carele, dupa autenticarea protocolulu, aduce la cunoscintia casei, ca MSA a insarcinat pe ministru Szlávy cu conducerea interimala a ministeriului de cultu si instructiune.

I. Kiss interpeléza pe ministru de comunicatiune: daca are de cugetu a dá si celoru nepaditi de esundatiune din comitatulu Satu mare acelasi ajutoriu din partea statulu ca si celoru din etele Temisiu si Torontalu?

Interpelatiunea se va predá ministru respectivu.

Trecendu cas'a la continuarea desbaterei speciala a bugetulu ministru de justitia, la Titulu I „*administratiunea centrala*”, prelimitatu cu 218,100 fl. comisiunea financiara recomanda votarea numai a 213,100 fl. Stergerea de 5000 fl. privesce banii de cartelu a officiantiloru. Postulu de nou creatu pentru unu directoru de contabilitate ilu sustiene si com fin.

J. Györfly propune stergerea acestui amintitu postu; Ministru o sustiene ca necesaria.

La votu, fiindu din intemplare cei din stang'a mai numerosi in Casa, se primesce stergerea acestui postu, si asiá se primescu din sum'a recomandata de com. financiara numai 210,800 fl.

Titulu alu II: „*justitia tieriu*” e prelimitatu cu 2,414,100 fl. si aduca „*curtea de casatiune*” cu 182,300 fl. in partea comisiunea financiara propune numai 169,600 fl. stergendu urcarea salariiloru si a baniloru de cartelu pentru acesti judecatori, si propunendu a sterge de totu posturile celoru patru referenti ausi-

liari la această curte, fiindcă n'au nici unu titlu legal; dar ca se nu se împedea activitatea acestui foru, provăca pe ministru a face unu proiectu pentru regulara formala a acestei chestiuni.

B. Guthy spune, că judecatorii acestei curti facu decisiuni, cari nu s'au de felu în consonanță cu legea și cetindu câteva le critisăza.

P. Hoffmann dice că o decisiune nu este lege, ca se fie în toate casurile egala.

J. Kiss ataca pe Hoffmann și pe regimul. Ministrul Horváth se rōga a se lasă cei patru referenți auxiliari celu putieniu mai 1/2 de anu, până i va putē suplini, căci altminteria se vor imultii restantiele.

K. Ghyzsy dice că referenții se fie totdeodata și judecatori, cu atât mai tare, încātu referenții și altcum au mare influența asupra decisiunilor. De aceea primesce propunerea comis. financiarie.

Ministru Horváth se învoiesce, dar sub acea condițiune, că cas'a va luă în desbatere numai decātu proiectulu ce-lu va propune în privința inmultirei judilor la curtea de casatiune:

La votu se primesce sum'a recomandata de comisiunea financiară

Pentru „curtea suprema“ sunt preliminari 386,900 fl. Comisiunea propune: 376,900 fl. stergendu inmultirea banilor de curtelu și sum'a pentru subvențiuni și remuneratiuni.

La votu se primesce sum'a din urma. — Rubric'a 3, „Tabla regescă“ e preliminară cu 625,100 fl. Comisiunea recomandă numai 609,500 fl., stergendu urcările pentru cortelu.

K. Bobory propune, și E. Hodossy susține, ca urcarea pentru curtele se se primescă la judecatorii auxiliari de la această curte.

Cas'a primesce propunerea comisiunei. „Tabla regescă în Muresiu Osiorheiu“ este preliminară cu 116,100 fl. Comisiunea recomandă 115,000 fl.

L. Berzenczey propune a se da judecatorilor de la această Tabla asemenea salarie ca la cei din Pesta.

Cas'a respinge această propunere și primescă cea a comisiunei fin.

Rubric'a 4 „pentru oficiulu procurorului publicu de statu“ e preliminară suma de 34,000 fl.; Com. recomandă 33,700 fl.

A. Mátyus nu votēza nici unu crucoriu pentru acestu oficiu, dacă va remanē organizatu ca și pana acuma.

L. Berzenczey doresco, ca acestu oficiolatu se nu mai pōrte nici în Ardēlu odiosulu titlu de pe timpulu lui Bach.

Ministru Horváth amintescă, că a aster-nutu casei unu proiectu de lege reformatoriu în privința acestora oficia.

La votu se primesce propunerea comisiunei.

Rubric'a 5 „Laboratoriulu chemicu alu tierii“ e preliminară cu 5000 fl.

Se primescă, cu acelu adausu, ca 3036 fl. se se puna în bugetulu extraordinariu.

Rubric'a 6 „judetie districtuali micste“ e preliminară cu 53,300 fl.; după propunerea comisiunei financiare se primescă numai 51,670 fl.

Rubric'a 7 „judetiele cambiale de instanța I.“ e preliminară cu 172,400 fl. Com. propune a se votā 165,000 fl. ce se și primescă.

Rubric'a 8 „judetiele districtuale montanistice“ cu 29,600 fl. — Cas'a primescă 28,900 fl.

Rubric'a 9 „judetiele de pressă“ e preliminară cu 22,900 fl.

G. Várady provăca pe ministru, se îngri-gescă, ca se încete aceste judecati de a mai fi provisorie, se astērna casei unu proiectu pentru unu codic penali, și ar dorī, ca juri se fie aleși prin alegeri libere din partea poporului.

I. Gyōrffy propune a se delaturā procurorii publici și judii cercetatori la curtile de juri de prin provincie, și a se sterge sum'a specificata pentru acesti oficianti.

Ministru Horváth o sustione după cum e preliminară asemenea Ordody și Hodossy.

Cas'a primescă sum'a de 22,600 fl.

Rubric'a a 10, „judetiulu supremu și curtile judiciare de finanțu“ e preliminară cu 47,500 fl. Com. recomandă 46,800 fl. ce se și primescă.

Rubric'a a 11. „judetiele comitatense din Ardēlu.“ e preliminară cu 571,400 fl. și e recomandata neschimbata și de comisiune.

L. Tisza amintescă despre starea Ardēlului, oare înca și astăzi este excepțională; cen-

sur'a e totu asiă ba înca mai crancena decātu cum a fostu sub Bach. Ceea ce în Ungaria se tiparesce, a colo este opritu a se rețipari. Nemultamirea este mai mare decātu în 1861. Regimulu se îngri-gescă ca Ardēlu se devina o data Ungaria și uniunea se se efectueze.

Ministru Horváth seusa această anomalia, aretandu impregiurările extraordinarie.

Cont. B. Kemény — facuse unu proiectu de conclusiune cu privire la urcarea lefeloru pentru judii din Ardēlu, fiindcă comisiunea financiară înca nu a referatu, se rōga a se amenā deabaterea a supr'a acestei rubrici până după raportulu comisiunei financiare.

Se primescă, rogandu presiđulu pe membrii comisiunei financiare, a pertractā acestu obiectu înca astăzi spro a se potē propune mane.

Siedint'a se redica la 2 óre.

Siedint'a casei reprezentantiloru din 11 febr.

Se deschide la 10 óre de presiđintele Somssich. Protocolulu se autentica și petitiunile intrate se îndrumēza la comisiunile concerninte. P presiđintele aduce casei aminte că prin mōrtea ministrului Eötvös a devenitu vacantu unu locu de deputatu și o provăca se dea impuțernicire cercului (Buda) de a face alegere nouă. — Se primescă.

Ministru de finanțu Kerkápoli cere creditu suplementariu pentru guberniulu și judetiulu provisoriu din Fiume precum și pentru banii ce trebuie respunși anticipative consiliului de edificatiuni din Pest'a spre scopulu lucrarilor publice pe an. 1871.

Proiectulu se va tipari și se va predā comisiunei financiare.

Ign. Hajdu, referențele comisiunei petiti-onerice mai asterne o consmănare de petitiuni petrecute de com. Se vor tipari și impartī.

Trecendu cas'a la ordinea dulei, continua desbaterea asupra bugetului ministrului de justitia.

Rubric'a a 12 „subventiunea judetieloru orasienesci în Ardēlu“ se votēza cu 69,500 fl.

Rubric'a a 13 „judetiele urbariale de I. instantia în Ardēlu“ e preliminară cu 98,100 fl. Comis. propune 94,800 fl. stergendu urcarea lefeloru și — se primescă.

Titlulu III: „Inchisorile tierii“, e preliminară cu 812,300 fl.

Comisiunea observa că pentru sustinerea celoru închisi se cheltuescu prē multi bani.

B. Máriássy dice, că în lipsa de codic penali pedepsile într'unele casuri sunt prē usiōre. Incātu despre temnițe dice, că după întocmirea lor de astăzi, nu numai că nu servescu spre îndreptarea celoru pedepsiti, dar ele sunt scōle mai nalte pentru crime. Mai departe dice, că regimulu nu se îngri-gescă a încasā banii alimentari de la cei pedepsiti, după ce acestia au esitu din închisōre. Unu honvéd, dice oratorulu, costa pe di 6 cr. unu încarceratu celu putieniu 11 cr. Incarcerati se fie supusi la munca, ca se castige pretiulu sustinerii lor. În fine face unu proiectu de conclusiune, în care cere a se nsarcinā ministrulu cu regulara punctelor amintite de densulu.

G. Simay e de parere, ca statulu se iē în regia propria sustinerea arestantiloru.

D. Irányi descrie starea închisoriloru cu cele mai negre celoru atât în privința localulu, cât și a îmbracamintei și hraniei arestantiloru; dice că această nu este umană, și face unu proiectu de conclusiune, în care cere reforme în această privință, fara însă se costea multu.

G. Zlinszky imputa lui Irányi zelu peste mesura pentru umanitate — fatia cu strengarii și hotii. Mai bine se cerceteze de starea poporului celu muncitoriu de a dirigatori cei cu 300 fl. lēfa; pe acostia se-i întrebe, dacă au ce mână și cu ce se îmbracă? Totu aceste reprosiuri le face și regimulu, carele, asiă se vede că, de ómenii cei cinstiti și seraci din țēra n'are nici o grigă. E în contr'a proiectulu lui Irányi.

La întrebarea lui J. Kiss, ministru dā deslușire, dicendu, că unu arestantu în prisōrile statulu nu costa mai multu pe di decātu 12—13 cr. ca și n comitate.

Mad. Gondoa cere a se tione despartiti cei pedepsiti pentru crime, de cei pedepsiti pentru delicta politice, și cere o statistica despre închisori, căci numai asiă se pōta apoi vorbi de reforme.

Aron Szilády dice, că ministru n'a escutatu reformele decise și votate de casa în temnița din Vatiu.

E. Simonyi propune a se întocmi temnițele asiă ca se servescă de institute pentru cultivarea inimii arestantiloru.

Ministru Horváth dice, că regimulu a facutu totu ce a fostu cu putința, și că ntru adevēru închisorile de astăzi în asemenea cu cele din trecut, stau fōrte bine în tōta privința; se afla în închisori biblioteci, întocmiri sanitare, celule în cari se închid arestantii la începutu. — Arestantii invatā mai multe meserii. —

Proiectulu lui Máriássy se respinge. Irányi și-lu retrage pe alu seu; aduce înso aminte ministrului de proiectulu de lege pentru redicarea pedepsei corporale, pe care cas'a magnatiloru înca nici astăzi nu l'au resolutu definitivu. —

Presiđintele redica siedint'a la 2 1/2 óre și anuncia cea mai de aprōde pe luni la 10 óre.

DISCURSULU

deputatulu Sigismundu BORLEA,

la ocasiunea deabaterei generale a supr'a bugetului ministrului ung. de justitia, în siedint'a camerei ung. din 9 fauru n. 1871.

On. Casa! Nu voi decātu a-mi face și eu unele reflexiuni a supr'a observatiuniloru dlui deputatu Berzenczey la cele aduse de membrulu Stanescu.

Dlu Berzenczey dice, că precum diaristic'a romana, într' asemenea Romanii preste totu s'ar fi pronunțiatu, cumcā Romaniloru nu li trebuie functiuni de statu; — și pre langa tōte acestea, aici, într'acēta Casa, totu meru ne plangem că Romani nu se aplica în dirigatori. Este dreptu, on. Casa, că sunt între Romani, și carora nu li trebuieșcu officia de statu; într'acētia sum și eu: însă d'alta parte multi sunt cari nu numai dorescu, ci și ceru functiuni publice. Asiă d. e. nu prē de multu, cându prin concursu se cautau individi pentru posturi de concepisti și de adjuncti la Curia, vr'o 25--30 de juni romani absoluti suplicara; dar dintre ei abia vr'o doi fusera aplicati. Pōte că dlu Berzenczey nu scie acēst'a, dar de siguru va scī acēst'a dlu min. de justitia, precum o sciu mai multi.

Ce se atinge de diaristica, trebuie se marturisescu, că nu sciu, în care fōia romana a cetitu dlu Berzenczey ceea-ce afirma? Eu din parte-mi în diaristic'a romana nici odata n'am cetitu ceva asemenea.

N'ntemeiata este afirmatiunea dlui Berzenczey și într'aceia privința, că Romanii ar avē putieni ómeni calificati pentru dirigatori de statu. Avem, haru Domnului, destui; ce și de acolo se invederēza, că regimulu, precum am mai adusu și alta data, pe mai multi ce erau aplicati și calificati pentru veri-ce posturi, i-a destituitu, și i-a destituitu numai pentru că erau buni Romani; și eu credu că dlu Berzenczey nu va veni se afirma, cumcā acestia ei insisi ar fi cerutu se fia destituiti din posturile lor. (Ilaritate.)

Dlu Berzenczey a atacatu și acea, că Stanescu a citatu mai multe casuri referitōrice la persōna sa, casuri cari nu apartienu aici. Dar Ve rogu, se-mi spuneti, decā acele casuri nu apartienu aici, — unde apartienu ele? și — cui se ne adresāmu pentru remedierea lor? (Voci: Ministeriului!) Ministeriului?! Dar sciti că aceluia în vau ne adresāmu cu plansorile nōstre. Ve rogu se luati a minte: Cându eu nainte cu cāti-va ani pentru o spargere de epistolă la posta, am facutu plansōre în acēta Casa, și atunci mi s'a dīs, că acea causa nu apartiene aici, ci e asemenea afa-eri se me adresezu Ministeriului. Am urmatu svatulu onorabilei Case, și în 30 oct. a tr. am adresatu pre larga recepșu — Ministrului de finanțu o suplica, prin carea am doveditu cu date positive, că oficiulu contributiunali magiaru-regiu din Pancota, cottulu Aradului, a facutu spre pagubirea mea unu insielatiune de 218 fl. și am cerutu satisfactiune și scutire de persecutarea oficiulu contributiunali; d'atunci am asteptatu cu multa rabdare, și neprimindu nici unu resultatu, sub 20 ian. 1871 de nou am suplicatu cațra dlu Min. de finanțu și l'am rogatu, se aiba bunatate a-mi dā o data respunsu! Și abia apoi, la 28 ianuariu, am primitu unu respunsu de la di-rectiunea financiară, — mi pare reu că nu sciam cumcā o se am ocasiune a-lu presentā onorabilei Case, că-lu aduceam cu mine și-i ce-team aici cuprinsulu întregu, — carele de altminteria este, că directoratulu financiaru a facutu dispusitiune ca acea suma cu carea voiau se me insiele, se se stērga din cartea oficiulu magiaru regiu de contributiune d'n Pancota. Și cu atāt'a — totu lucrulu s'a gatatu.

Va se dica, ministru în faci'a dovēdii mele de insielatiune, n'a aflatu de lipsa, nici a face cercetare, nici a dispune pedepsirea oficiantiloru insielatori, ci — s'a multumitu cu stergerea sumei, cu carea erā se fia insielatu.

On. Casa! Sub sistem'a absolutismului și sub timpulu provisorului, barbati de atunci de la guvernulu, astfelu de casuri le investigau și pedepsau cu rigōre, și nici o data nu luau lucrulu atātu de pre usioru ca astăzi.

Intr'adeveru, am ajunsu într'o pusetiune curiōsa: decā ne adresāmu Ministriloru, nu ni se face dreptate și nu primim satisfactiune; decā redicāmu plansōre aici în Casa, ni se dice că lucrulu nu apartiene aici; — decā interpelāmu pre Ministru, cându-i place dā, cându ni place nu dā respunsu; și si cându dā vr'unu respunsu, macar că ni-am doveditu plansorile cu cele mai positive date, ni spune că plansōrea este n'ntemeiata, și apoi ori cātu am dic noi că nu potemu se fimu indestuliti cu ac'u respunsu, și macar cātu ne provocām la datele positive, — presiđintele pune în tēba-rea și — maioritatea Casei pururi, forāceptiune, iē respunsulu Ministrului spre ciintia, și astfelu noi cu plansorile nōstredrepte și pre acēta causa suntemu respinsi. (Voci în stang'a estrema: — asiă este!)

Precum am dīs, decā Ministrulu ni-i place, nu dā la interpelatiunile nōstre nici unu respunsu. Asiă s'a întemplat că eu cu vr'o doi ani mai nainte am interpelatu pre dlu Ministru de comerțu, atunci Gorove, în caus'a detragerei debitulu postalu și oprirea Albinei în țiera. Atunci dlu Ministru, bagandu manele în pusonariu și întorcendu-se spre mine, cu unu tonu de sumetia (ilaritate), mi-a dīs, că — în data ce i se va transpune interpelatiunea, mi va dā respunsu, incredintiandu-me cu o cale că respunsulu dsale me va și multum! Trecura de atunci doi ani, dlu Gorove a și înșchimbatu portfoiulu, dar promisulu respunsu indestulitoriu nici pana astăzi nu mai urmā; — apoi eu nu potu se credū că dlu presiđinte alu Casei de doi ani de dile nici pana acuma se nu fia tramisulu dlui Ministru acea interpelatiune. (Ilaritate.)

Intr' astfelu de casuri deci, cându nici din partea Ministriloru, nici a onorabilei Case nu ni se face dreptate, — spuneti-ne, ve rogu, în catro se ni mai luām refugiulu? — ce se mai facem?? Diceti că — suntemu în sistema constitutiunala, și asiă decā în necesurile nōstre suntemu siliti a recurge la Tronu, atunci dvōstre ve redicati a supr'a-ne cu impuțatiuni că — nu ni place constitutiunea și că suntemu reactionari.

Si asiă-dara Ve rogu domniloru, parasiti odata modulu de tractare mesteră și nedreptă, și — fiti cându-va drepti și ecuitabili și facia cu noi! Si apoi se fiti incredintiati că atunci si noi vom iubi și vom apērā constitutiunea cea adevērata; o constitutiune însă ca cea de acum — noi n'o potemu iubi, și astfelu de constitutiune nōue nici nu ni trebuie în veci! (Aprobări în stang'a estrema.)

Pecica-rom. langa Aradu, în 25 ian. v.

După cum nainte de introducerea Stat. org. cu totii spăramu, că prin introducerea lui vor încetā tōte abuzurile organeloru misericcesci administrative, asiă acum după întocmire ne convingem totu meru de contrariulu. Dovēda înca odată că — nu atātu legile rele, cātu ómenii — sunt caus'a și vin'a abuzurilor; și că — uniculu frēu scū corectivu este și remae, pricșperea buna și opunerea barbatēscă a p. porului.

Cele întemplate la noi, cu ocasiunea alegerei de parochu, carea avū locu în diu'a de ieri, sunt o ilustratiune — desī cam neplacuta, dar prē nimerita a celoru dise.

Aveam trei competitori la acestu postu: pe C. Gurbanu, invetiatalu professore de teologia din Aradu, J. Moldovanu, capelanulu din Jula și pe Teod. Papu, notariulu comunale din Cherechiu. Toti cu calificatiunea preserisa și receruta chiar prin concursulu publicatu, și — toti aveau partitele lor destulu de însemnate.

Dar ce se vedeti! Alegerea dlui Gurbanu, dōra celu mai bine calificatu și meritatu, scie Ddiu prin a cui poterică influența din partea oficiale din Aradu — se fortā într'unu modu neloialu și vatematoriu sentiului de libertate alu poporului, și agitatiunea în favōrea santiei sale se serviā de midilōce injuriōse pentru ceialti concurenti.

Ni pare fōrte reu că chiar dnii invetiatori nōstri se facusera organele acestei agitatiuni;

destulă că ea nu pregetă a-si luă refugiu
pana si la apucature robulistica, am potē dice
ridiculose. In fine tōte se concentrara intru a
impedecă intrarea concurintei Teod. Papu in
candidatiune; se luă de pretestu incidinte ca
Teod. Papu despre absolvirea regulata a clasei
a VIII gimnasiale, a nume despre semestrulu alu
2-lea n'avea atestatul indatenatu formale, ei o
adeverintia a directorului gimnasialu din Be-
iusiu cu sigilulu gimnasialu si in genuinitatea
sa necontestabila.

In desiertu partisanii acestui dnu concu-
rinte provocau la autenticitatea actului, la san-
tiunea lui si prin testimoniale de teologia si de
calificatiune, căci membrii partisanii ai coloralati
concurinti si cu dlu protopopu in frunte, mor-
tisiu se opuneau si nu vreau se iē in considera-
tiune vōcea ratiunei adeverate si dorintia legi-
tima a unei parti insomnate de poporu.

Urmarea fū că membrii de partit' a lui T.
Papu parasira comitetulu, ēr acest' a apoi cu
d' protopopu decretă eschiderea numelului de
la candidatiune.

Acest' a vedindu partisanii dlui T. Papu,
desi i poteau face exceptiune legala contra
candidatiunei print' unu comitetu *necompletu*,
si dosi 6 pentru casulu de ar fi in minoritate
cu alu lor' candidat, se ingagiasera acestuia,
a votă cu totii pentru parintele Gurbanu, —
prin influintiarea atātu de cusesatori si volnica
— se indignara in celu mai mare gradu si —
facura unu actu de resbunare! Dupa ce de la
candidatul lor' primira deslegarea de cuven-
tulu ce-i dedusera pentru eventual' a votare cu
partit' a lui Gurbanu, toti tre-ura in partea lui
Moldovanu, incātu astfelu acest' a la votare
cascigă 228 de voturi, remanendu dlui Gurbanu
numai 17.

Se nu crēda nimenea că poporulu se bu-
cura de acestu resultatu; din contra, elu se su-
pera pre multu, că numai astfelu a fostu in
stare a face de rusine influinti' a si metechnele
oficiali. Si ce mai multu lu dōre este, că chiar
dlu C. Gurbanu a trebuitu se fia victim' a abu-
suriloru si a infruntari lor! Acestu dnu, de
si maioritatea poporului eră, cu sēu fora destulu
temeiu, nu cercetāmu motivele, pe langa *Teod.*
Papu, posedē totusi cea mai deplina stima a
nōstra, si — constatāmu aci solenelu, ca dēn-
sulu la abuzurile facute nu are nici cea mai
mica parte, nici că eră de facia la alegere.

Ven. Consistoriu, pre cum aflāmu din
„Sper.“ in cea din urma siedintia plenaria a
sa, sub 64, a luatu mesuri rigurose contr' a con-
curintiloru la posturi bisericesci si scolari, cari
— ei de a dreptulu sēu prin omēnii lor' ar
face incercari de corumperi sēu amagiri ale
poporului. Dar ōre — Dōmne, pentru abuzurile
ce facu organelō bisericesci, n'ar fi de lipsa se
se iē asemenea mesuri? —

Mai multi alegatori.

Aliosi, comit. Temisiu, 30 ian. 1871.

Dle Redactore! CREDU că este bine, a se
pune sub control' a publicitatii tōte căto se
intempla macar cătu de privatu, dēca ele pri-
vescu unu interesu publicu nationalu.

In comun' a nōstra, un' a dintre celo de
frunte dupa marimea si pusotiunea ei, inca la
a. 1861, cu ocaziunea unui balu nationalu, s' a
pusu tōteiu unui fondu scolaru. Acestu fondu
pana ' 1870 a crescutu la valōrea de 90 meti
de brate.

Alalta-ieri, joi in 28 ian. prin staruint' a
deintelui nostru *Martini* si a conlocutoriului
nostru *Aleca Stefanescu* ēr se arangia unu
balu nationalu fōrte frumosu, totu in folosulu
acelei fundatiuni scolare. Participara la acestu
balu nu numai carturarii si fruntasii din locu,
ci inca si unu numeru de straini.

Venitulu intregu a fostu 67 fl. 60 cr.
din carele dupa subtragerea s' eseloru remasera
30 fl. v. a. venitulu curatu.

Nu Vi potu spune, ce animate sunt atari
petroceri si ce multu innainta ele bun' a 'ntiele-
gere intre barbatii nostri. Ar fi pare-mi-se unu
abusu de pretiosulu spatiu alu „Albinoi“, dēca
asi descrio pomp' a decoratiunei salei si a costu-
muriloru; atāt' a insa nu potu retacē, că fla-
murele si colorile nationale au batutu la ochi
mai vertosu.

O mare si placuta surprindere asteptā
pre ōspeti pe la o ōra dupa mediulu noptii, in
timpulu pausaroi dantiariloru. O scolaritia de
vr' o 7—8 ani, din clas' a fetoloru, condusa de zelo-

sulu docinte *Munteanu*, pasi la midilocu si cu o
vōce incantatoriă tienū unu discursu de lauda
si recunoscintia pentru participatori la acēsta
petrecere nationala si pentru sporirea fondului
scolariu; incheiandu cu urări de „se tratēasca“
pentru Domnitoriulu, patria, natiune si toti bi-
nefacatori nationali. —

Unu martore.

Sistarovetiu, I. Lipova in Banatu in 25 ian.

(Societate de lectura la satu; inaugurarea
si cuprinsulu ei.) Sciti, Dle Redactore, că com-
unitatea nōstra este un' a din cele mai mici si
seracutic, totusi ea incepe a-si senti assistintia
si a se ingrigi de progresu si cultura intre mem-
brii ei. Spre acestu scopu fruntea satului mai
de multu concepū planulu d' a infintia o socie-
tate de lectura, undu toti căti au plecarea si
placerea d' a se informā despre cele ce se po-
trecu in lume si tiēra, se pōta cascigā informare
din mai multe foi si cărti ce vom procurā cu
spese comune.

Ieri in 24 ian. v. ajunseram noroculu
d' a inaugurā acēsta de multu dorita societate.
Dupa servitiulu ddicescu, cu pompa si can-
tandu cu tenerimea scolar' a impreuna „Des-
tēpta-te Romane!“ — ne adunaramu in localita-
tea destinata, unu dnu preutu santi ap' a, toti
in coru cantau cantarile indatenate, ēr afara
se dau salvo. Dup' acelea aleseram pre multu
meritatulu nostru barbatu Avramu Pecurariu
de presiedinte, aleseram pre parintele Sim.
Tomescu de v. presiedinte, aleseram notariu,
casariu si bibliotecariu; se tienura cuventari
ocasionalu fōrte insufletitōrie din partea dlui
presiedinte, precum si din partea dlui docinte
Dim. Tomescu, unde mai vertosu acestu dir-
urma splicā scopulu societatei si indēmā pre
toti la zalu si straduintia pentru lumina; —
astfelu comunitatea nōstra cu entusiasmu ser-
bā o serbatōria nōua si folositōria!

Pentru ca on. Publicu se conōsca că —
proprie cine sunt membrii cari intr' unu satu
ne'nsemnatu potu formā o societate de lectura,
notāmu aici, că societatea nōstra numera de
membri: pre 2 preoti ai sei, pre invetiatoriulu,
pre notariulu comunalu, pre 5 padurari sēu
codreni si 22 de agronomi sēu tiēreni. Va se
dica 31 de membri. Ddieu, tatalu popōratoru
se ni ajute! — (Aminu, — se vi ajute Ddieu
si se vi doe multi urmatōri de frumosulu es-
semplu! Red.) —

Eat. Delianu,
agronomu si notariulu societatii.

PROTOCOLULU

Siedintiei a IV. (ordinaria), tienute in Aradu
in 8 ianuaru 1871 st. n. din partea directiunei
asociatiunei nationale aradane pentru cultur' a
poporului romanu.

In present' a.

Membriloru: Dr. Atanasu Siandoru, ca
presiedinte subst. Ios. Popoviciu, Ios. Goldi-
siu, G. Craciunescu, G. Dogariu, Ioane Rosiu
si Vas. Paguba.

Notariu: Ios. Codreanu.

Nr. 31. Fiindu atātu dlu directoru pri-
mariu, cătu si celu secundariu, impedecati de a
luā parte la acēsta siedintia, conformu regula-
mentului

Ocupa loculu presidiale dlu dr. Atanasu
Siandoru. —

32. Notariulu subst. cetesce protocolulu
siedintiei a III. din 11 dec. 1870.

Se iē la cunoscintia, si subscriindu-se, se
decliara de autenticatu. —

33. Notariulu subst. relationēza despre
o recercare de la administratiunea diurnalului
„Zukunft“, prin care se provōca directiunea,
a-i tramite pretiulu memoratului diurnalu pe
anulu espiratu 1870, in suma de 16 fl. v. a.

Decisu: Luandu-se dejā odata unu con-
clusu in privintia acēsta, notariulu se insar-
cinēza a cautā protocōlele siedintieloru trecute,
si la cea mai de aprōpe siedintia a face reportu
directiunei. —

34. Se cetesce scrisōrea colectantelui
Ioane Luca din Agrisiu prin care arēta, că
membrii asociatiunei din acea colectura, afara
de 8 insi, toti au solvitu restantiolo prin urmare,
că estrasulu este defeptuosu; apoi retramite
diplomele: a lui Achimu Cozma, care nu e
membrulu asociatiunei, a lui Ioanu Albu si
Paulu Stanu, cari sunt necunoscuti acolo.

Decisu: Reportulu acest' a se predā

esactorelui spre cercare despre starea lucrului,
si relationare la cea mai de aprōpe siedintia. —

35. Notariulu relationēza despre repor-
tulu colectantelui Baiei de Crisiu, Joane Motiu,
prin care acest' a administrēza 34 fl. a nume: de
la Andrea Puticiu 10 fl; Joanu Motiu 8 fl; Jo-
anu Francu 4 fl; Gerasimu Candrea 4 fl; Ale-
sandru Siuluziu 4 fl; Ladislau Papu 4 fl; ase-
menea pentru 9 diplome 2 fl. 50 cr. Sum' a in-
trēga de 36 fl. 50 cr. s' a predatu perceptorelui
prin directorele secundariu. Mai departe, cum-
că diplom' a dlui Gerasimu Candrea este de a
se corage apoi ērasi a-i se predā. In fine retra-
mite si diplom' a lui Joane Popoviciu oficiantu,
pre langa observare, că acestu domnu nu se
mai afla in acelu cercu de colectura.

Decisu: Se iē la cunoscintia, cu acea
observare, că pre venitoriu fiesco-care membru
alu directiuni, primindu bani de acēsta natura,
fora intardiare so-i predes la perceptoratu.

Diplom' a dlui Gerasimu Candrea se se
rectifice si retramita; ēra a dlui Joane Popo-
viciu se se retiena pana i se va aflā ubicatiunea.

36. Se cetesce reportulu colectantelui din
Lugosiu, dlui Vas. Stoianu, prin care acest' a
tramite pretiulu a 15 bucati de sortiuri cu 7 fl.
50 cr. si a dōua bilete de balu cu 6 fl. sum' a
13 fl. 50 cr. dimpreuna cu sortiurile si biletele
de balu nedistribuite.

Decisu: Fiindu dejā banii primiti de
catra perceptor, reportulu improuna cu acelu-
sele se predā esactorelui spre consurare si re-
portare la siedintia prossima. —

37. Notariulu cetesce scrisōrea dlui Ales.
Romanu prin care acest' a retramite sortiurile
adresate spre distribuire dloru Campianu in Jasi,
si B. Florescu in Bucuresci, returnate prin dlu
Paleologu administratorulu diariului „Roma-
nulu“, intre cari se afla si sortiulu, carele cas-
tigase *primulu postu*, care insa se cede in
favōrea asociatiunei.

Se cetesce apoi o cārta de corespondintia,
prin care dlu Ales. Romanu, face cunoscutu că
ar avē la sine adunati pentru asociatiune ca la
70 fl.

Decisu: Se iē spre cunoscintia, ēra
dlui Paleologu, desī acestu reportu a venit
cam tardiu, din partea Directiunei se decliara
recunoscintia protocolaria, ce este a i se face
cunoscutu prin tramitarea unui estrasu din ac-
cestu decisu. Sortiurile se predau esactorelui
spre consurare si reportare. ēra incātu pentru
sum' a de bani aflatōria la dlu Ales. Romanu,
acest' a treburu recercatu a o administrā la per-
ceptoratu. —

38. Notariulu produce nisce adeverintie
postali, platite de catra directorele secundariu
in afaceri de ale asociatiunei — spre licuidare.

Decisu: Se predau esactorelui spre cen-
surare si relatiunare. —

39. Notariulu reportēza, cumcă fostulu
notariu alu asociatiunei Petru Petroviciu, con-
formu decisiunei din siedintia d' in nov. 27, in
privintia dificultatoru rodicato de catra esac-
toarele Directiunei, nici pana in momentul de
facia nu s' a justificatu.

Decisu: Dlu Petru Petroviciu prin in-
manuarea decisiului acestuia se se provōce de
nou, ca in terminu de 8 dilo se si presenteze
justificarea, căci la din contra, luandu-i-se drop-
tulu de a se mai potē justificā, — se va con-
vincā la solvirea tuturor sumeloru aretate prin
esactore, si la cele ce inca s' ar aretā mai
lipsitōrie.

40. Pentru autenticarea acestui protoco-
lu defigo diu' a de 15 ian. la 4 ōre dupa mediadi
in localitatea asociatiunei.

Protocolulu acest' a cetindu-se in present' a
membriloru Dr. At. Siandoru, Ios. Popoviciu,
Vas. Paguba si Georg. Dogariu, cu acea ob-
servare s' a autenticatu si subscriu, că decli-
ratiunea amintita sub punctulu 39, dupa scrii
private, a sositu la Directorele secundariu.

Aradu in 15 ian. 1871

Dr. Atanasu Siandoru, m. p.
subst. presiedinte.

Josifu Codreanu, m. p.
subst. notariu.

Concursu

Se escrie pentru ocuparea postulu inveti-
tiorescu la scōla confesionala gr. or. romana
din Opidulu *Siria* suburbinalu *Cremisice*, in
Comitatulu Aradului, cu terminu pana in 21.
Fauru st. v. a. c. emolumintele sunt:

300 fl. v. a., 16 meti de grāu, 16 meti

de cucurudiu, 12 orgii de lemne din cari esto
a se incaldi si scōla, cuartiru liberu cu gra-
dina de legumi.

Doritorii de a ocupā acestu postu sunt
avisati a-si tramite pana la terminu recursu-
rile lor' provēdute cu estrasu de botezu, cu
atestatu de moralitate, cu testimoniu despre ab-
solvirea cursuriloru Pedagogiei si de qualifi-
caciune, pre cum si despre absolvirea de 2 cla-
se gimnasiale sēu celu putienu 4 clase norma-
le, — catra comitetulu parochialu in *Siria*.

Siria, 23 Ianuaru 1871.

Joanu *Moldovanu*, m. p. presiedintele co-
mitetului parochiale. Nicolau *Cristea* m. p. no-
tariulu comitetului parochiale din Opidulu *Siria*. —
Cu scirea moa Nicolau *Beldca* m. p.
administr. protopr. 1—3

Concursu

Spre ocuparea vacantei statiuni docentale
din *Beregseu*, (cottulu si protopopiatulu *Temis-
siōrei*) indiestrate cu emolumintele: 100 fl. v.
a. in bani, 40 meti de grāu in natura, 150 lb.
de elisa, 50 lb. de sare, 30 lb. de lumine, 5 stan-
geni de lemne, 8 stangeni de paie, 3 lantie de
pamentu aratoriu, diumetate lantiu de gradina
si cortulu liberu cu 2 incaperi. —

Se deschide concursu pana in 20 fauru a.
c. Doritorii de a cascigā acestu postu vor avē
a substerne recursurile lor' bine instruite si
adresate sinodului parochialu din locu catra
distr. D. protopresviteru in *Temisioara*; totu de
odata sunt provocati recurrentii a se aretā pan'
la terminu intr' o di de domineca la S. biserica.

Comitetulu parochialu din *Beregseu*.

Cu scirea si invoierea mea:

Mol. *Dreghiciu* m. p.

1—3 a si ob protop. *Temisioarei*.

Concursu

Se escrie pentru statiunea invetiatorēasca
din *Ternova*, protopopiatulu *Siriei*, in cottulu
Aradului, pana in 30 ianuaru st. v. a. c. pe
langa urmatōriulu salariu anualu.

200 fl. v. a.; 4 cubule de gran; 4 cubule
de cucurudiu; 20 maji de fēnu si 12 orgii de
lemne, din care este de a se incaldi si scōla. —

Doritorii de a ocupā acestu postu inve-
tiatorēscu, recursule lor' adresate Comitetului
parochialu au a le tramite oficiolatlui proto-
presviteralu in *Siria* pana la terminulu prefptu;
acele recourse au se fia provēdute cu testimo-
niu de preparandia si despre alto invetiaturi
pregatitōrie si de qualificaciune, si atestatu
despre portarea marala.

Ternova in 10 ianuaru 1871.

3—3 Comitetulu parochialu.

Cu scirea mea:

Nicolau *Beldca* m. p.

Administr. protopr.

Concursu

Pentru vacant' a statiuno invetiatorēasca
din *Duudu*, protopresv. *Siriei* (*Vilagos*) in co-
mit. Aradului, — cu care statiune esto inco-
piciatu unu salariu anualu de 120 fl. v. a.; 3 cu-
bule de grāu, 3 cubule de cucurudiu, 12 orgii
de lemne, din cari se va incaldi si scōla, —
6 jugere pamentu aratoriu, si 2 de fēnatie. Ter-
minulu pana in 6 fevruarie a. c. —

Doritorii de a ocupā acestu postu, sunt
avisati a si tramite recoursele instruate in intie-
lesulu statutului organicu — la oficiolatlui proto-
presviteralu in *Siria*, adresate comitetulu
parochialu din *Duudu*, pana la terminulu pre-
fptu. —

Duudu in 12 ianuaru 1871.

Comitetulu parochialu gr. or.

Cu scirea mea

3—3 Nicolau *Beldca* m. p.
Admin. protopr.

Cursurile la burs' a de Viena.

(Dupa inscintiarea telegrafica din 15 fauru)

Imprum. de statu convertatu cu 5%
58.75 Imprum. nationalu 67.90 Actiunile de
creditu 251.75; — sortiurile din 1860: 106,80
sortiurile din 1864: 122.55; Obligatiunile dea-
sarcinariu de pamentu, cele aug 79 25; ha-
naticu 78.50; transilv. 75.25 ha-ov. 71.50
argintulu 121.75; galbenii 5 85 napole-
onii 9.94.